

Handläggare
Leif Östlind

Tjänsteskrivelse

Diarienummer
SUN-2022/491

Samhällsutvecklingsnämnden

Förslag till renhållningsordning med avfallsplan

Förslag till beslut

Samhällsutvecklingsnämnden förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar samhällsutvecklingsnämndens förslag till ny avfallsplan.
2. Avfallsplanen börjar gälla från och med 1 mars 2023.
3. Tidigare avfallsplan, antagen 2015-10-20 genom kommunfullmäktiges beslut § 120, upphör med detta beslut att gälla.

Sammanfattning av ärendet

Föreliggande förslag till ny avfallsplan har tagits fram i samverkan med Sigtuna, Håbo, Knivsta och Upplands-Bro kommuner. Förslaget har varit utställt för samråd med fastighetsägare, berörda myndigheter, organisationer och allmänheten. Inkomna synpunkter och hantering av synpunkterna redovisas i bilaga 1, samrådsredogörelse.

Bakgrund

Enligt tidigare beslut har ett förslag till gemensam avfallsplan tagits fram för Sigtuna, Knivsta, Håbo och Upplands-Bro kommuner. Avfallsplanen är en del av kommunens renhållningsordning enligt 15 kap. 41 § Miljöbalken (SFS 1998:808). En miljöbedömning av avfallsplanen har genomförts, eftersom planen enligt 6 kap. Miljöbalken bedöms kunna innebära betydande positiv miljöpåverkan.

Arbetet har skett i en projektgrupp med representanter från avfallsorganisationerna, miljöstrateger hos kommunledningskontoren samt miljökontoren från alla fyra kommunerna. Samråd har genomförts i form av workshoppar och möten, med olika delar av kommunkoncernens verksamheter samt med politiker i presidierna för avfallsansvarig nämnd/styrelse i kommunerna. Förslaget till avfallsplan har varit utställt för samråd från juni till 30 september 2022.

En avfallsplan är hela kommunens strategiska plan för cirkulär materialhantering och berör hela kommunkoncernen, medborgare och verksamheter. I avfallsplanen föreslås fyra utvecklingsområden med mål och aktiviteter om:

Förebyggande och återanvändning av avfall med aktiviteter för exempelvis information, upphandling, arbete mot matsvinn, bygg- och rivningsavfall samt andra aktiviteter för förebyggande och återanvändning inom kommunkoncernen med fokus på IT-produkter, textilier och möbler.

Från avfall till resurs med aktiviteter för exempelvis information, utveckling av återvinningscentraler, materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall, fortsatt utbyggnad av fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper samt återföring av näringsämnen från avloppsvatten till åkermark.

Minskad miljöpåverkan med aktiviteter för exempelvis minskad nedskräpning, tillsyn och uppföljning av verksamheters hantering av avfall, nedlagda deponier, förebyggande av farligt avfall inom kommunkoncernens verksamheter samt insamling av farligt avfall.

Tillgänglighet och service med aktiviteter för exempelvis information, utveckling av återvinningscentraler, fysisk planering, utbud av service och tjänster samt genomföra kundundersökningar.

Flera av de aktiviteter som föreslås i planen kan genomföras i samverkan med tidigare nämnda samarbetskommuner, vilket bedöms kunna medföra flera samordningsvinster. Med den gemensamma avfallsplanen som grund bedöms kommunerna vara ännu bättre rustade för att gemensamt ta sig an utmaningar inom områden som exempelvis förebyggande av avfall, fortsatt utbyggnad av fastighetsnära insamling av förpackningar, utveckling av återvinningscentralerna, insamling av farligt avfall samt hantering av bygg- och rivningsavfall.

Under samrådstiden har 13 samrådssvar inkommit från olika aktörer, se samrådsredogörelsen. De som yttrat sig är överlag positiva till föreslagen avfallsplan, men önskar i vissa delar att planen är ännu mer ambitiös, eller beskriver/analyserar mera av olika delar av samhällets avfallshantering, eller andra synpunkter.

Till följd av synpunkterna har följande ändringar i planen gjorts:

några förtydliganden och tillägg i beskrivningar.

tillägg om tillgänglighet i åtgärd om information.

korrigerig av ansvarig nämnd i Sigtuna kommun för åtgärd om fysisk planering där Kommunstyrelsen anges som ansvarig, i samarbete med Bygg- och miljönämnden och SIVAB

korrigerig om uppgifter om nedlagda deponier i bilaga 4

komplettering med hänvisning till Region Stockholms och Region Uppsalas utvecklings- och klimatplaner

ändring i bilaga 1, åtgärd om tillsyn om att "Ett tillsynsprojekt för de samverkande kommunerna ska genomföras", istället för "samverkan kan ske".

I övrigt har några språkliga ändringar gjorts och beskrivning av ansvarsfördelning avseende hantering av förpackningar har uppdaterats med anledning av sommarens förändring i förordningen om producentansvar för förpackningar.

Ekonomisk konsekvensanalys

Kostnaderna för avfallshantering kan komma att öka genom de aktiviteter som behövs för att nå uppställda lokala och nationella mål.

Aktiviteterna i avfallsplanen är formulerade med utrymme för att de fyra kommunerna ska kunna ha olika förutsättningar, olika ambitionsnivå och olika prioriteringar. Flera av aktiviteterna kan genomföras i samverkan med andra förvaltningar eller bolag inom kommunkoncernerna och med övriga kommuner. Genom samverkan bedöms de totala kostnader kunna bli mindre än om varje kommun skulle genomföra samma aktiviteter på egen hand.

Vissa av aktiviteterna kan finansieras av intäkter från avfallstaxan. Det gäller de aktiviteter där avfallsansvarig nämnd anges som ansvarig. Det innebär att avfallstaxans avgifter kan komma att påverkas beroende på till exempel omfattning av informationsinsatser och på vilka sätt återvinningscentralen behöver utvecklas. För Knivstas del föreslås att de åtgärder som finns i avfallsplanen och som kan påverka kostnader skall rymmas inom befintlig budget för avfallsverksamheten, då den höga taxenivån i Knivsta gör att framtida ev. höjningar inte anses rimliga. Eventuella projekt som kan orsaka kostnader skall innan genomförande beslutas i SUN

Övriga aktiviteter berör skattefinansierade verksamheter inom kommunen. Kommunkoncernens olika förvaltningar och bolag ansvarar för att planera och budgetera för aktiviteter som berör respektive verksamhet.

Följande aktiviteter behöver planeras och budgeteras för i särskilt projekt:

Aktiviteter kopplade till bygg- och rivningsavfall. I ett första steg handlar det om en förstudie om hur kommunkoncernen kan bidra till att etablera möjligheter till återanvändning av byggmaterial och produkter.

Aktiviteter vid nedlagda deponier. I första skedet handlar det om att vid behov komplettera utredningar och planera eventuella skyddsåtgärder. Där kommunen har ansvar planeras åtgärder så att det kan genomföras så kostnadsneutralt som möjligt.

Aktiviteter mot nedskräpning. Det handlar om information, kartläggning och fysiska åtgärder.

Tillsynsprojekt. Det handlar om till exempel avfallshantering hos mindre verksamheter samt sortering och hantering av bygg- och rivningsavfall.

I övrigt handlar flera aktiviteter om förändrade arbetssätt och rutiner för att förebygga och återanvända saker. Sådana aktiviteter kan efter en tid ingå i normal driftbudget, men det kan komma att behövas projektbudget för att genomföra aktiviteterna och ta fram nya rutiner. Det gäller till exempel:

Upphandling - utveckling av rutiner och krav

Förebyggande av farligt avfall inom kommunkoncernen - Fasa ut kemikalier och produkter, som innehåller farliga ämnen i kommunkoncernen.

Fysisk planering – utveckla rutiner och riktlinjer samt ta fram en anpassad teknisk handbok.

Privata och kommunala fastighetsägare påverkas av samhällets krav på ökad källsortering av avfall och god arbetsmiljö. I de fall fastigheter behöver anpassa avfallsutrymmen för att klara dessa krav kan det medföra behov av investeringar. Det ställer också krav på att fastigheter planeras på ett bra sätt från början för att undvika merkostnader i senare skede.

Barnkonsekvensanalys

Är gjord enligt lista.

Underlag för beslut

Tjänsteskrivelse daterad 2022-11-09

Förslag till ny avfallsplan 2023-2030

Bilaga 1 – 7 till avfallsplanen

Samrådsredogörelse

Förslag till nya föreskrifter

Förslag till nya föreskrifter med markerade ändringar

Beslutet ska skickas till

Akten

KS

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

2. Hur har barns bästa beaktats?

Genomförande av avfallsplanen bedöms påverka barn och ungdomars uppväxt och framtid positivt på flera olika sätt:

- På lång sikt genom att minska avfallens miljö- och klimatpåverkan.
- I närmiljön genom aktiviteter för minskad nedskräpning.
- Minska risker för hälsa genom aktiviteter för att förebygga farligt avfall i förskolor och skolor samt genom att säkerställa att farligt avfall hanteras på miljöriktigt sätt.
- Minska risker för olyckor genom aktiviteter för att i ett tidigt skede av bygg- och planeringsprocesser säkerställa till exempel god trafiksäkerhet. Planen innehåller aktiviteter för att ta fram riktlinjer med mera för att vara tydligare med vad som ska gälla vid planering och projektering av bostadsområden och andra områden där barn och ungdomar vistas.